

**NDZAWULO YA DYONDZO YA LE GAUTENG
XITHIFIKHEYITI XA XIKAMBELO XA LE HENHLA**

**XITSONGA XA RIRIMI RO SUNGULA
NHLAWULO WA LE HENHLA
(Papila ro sungula)**

XIVUTISO XA 1

1.1	Dlayani.	(1)
1.2	Nsati wa.	(1)
1.3	Hikuva Joe a a nga ha vuyi ekaya.	(2)
1.4	Hikuva Dudu na ndzisana ya Mack a va nga ha tshami kona.	(3)
1.5	Va n'wi <u>tseketsela</u> hikuva u byele mufundhisi leswaku a engetela mali ya nhlengo.	(3)
1.6	A a <u>mangarile</u> timhaka ta nuna wa yena na Dudu <u>eka khomixinara</u> .	2x2=(4)
1.7	Va nga si endla nchumu hi tona.	(3)
1.8	U na khwiri / u tikile / u na nyimba.	(2)
1.9	U lombe laha a a tirha kona (S.A.B.)	(3)
1.10.1	A HI SWONA. Va byeriwile leswaku u tirha eBaragwana.	(3)
1.10.2	A HI SWONA. Mbilu ya Dlayani a yi vilela.	(3)
1.11	Xikombiso: Vugangu bya joe na Dudu.	(2)
		[30]

XIVUTISO XA 2

Emelina u tsalele nuna wakwe Ganyani papila a n'wi byela leswaku yena (Emelina) a a nga rhandzani na munhu, a tlhela a vula leswaku hambi Ganyani a nga vuya rini kumbe rini a nge n'wi kumi na munhu. Leswi Ganyani a a ri ni ku vilela embilwini, u komberile ku ntshunxiwa eka valungu va yena ivi a vuya emutini wakwe nivusiku. Loko a enghena endlwini yakwe u kume ntukulu wakwe Chochoma a ri karhi a lwa no ambala buruku.

[10]

XIVUTISO XA 3

3.1.1	E-e.	(1)
3.1.2	(a) Hi vona <u>lava</u> a va hamba va ndzi sindzisa ku dzaha mbangi.	(3)
	(b) Fambani mi ya <u>lava</u> homu leyi nga lahleka enhoveni tolo nivusiku.	(3)

3.2.1	Riendli.	
3.2.2	Ripfuneta-riendli.	
3.2.3	Riviti-nkatsano / riviti.	
3.2.4	Rihlanganisi.	4x1=(4)
3.3.1	Ndzi <u>tshama</u> ndzi hlangana na yena eMamelodi lembe leri nga hundza.	(3)
3.3.2	Gemba u <u>tshama</u> emukhukhwini lowu nga hansi ka ntshava ya Gerere.	(3)
3.4.1	Ku vulavula ngopfu.	
3.4.2	Ku tilavela ku xaniseka.	
3.4.3	Ku va eku chaveni lokukulu.	
3.4.4	Ku va emaxangwini yo fana.	4x2=(8)
3.5	Xivulavulelo. Ku yimela mahala. / Ku langutela swa hava.	1+1=(2)
3.6.1	vona.	
3.6.2	rungula.	
3.6.3	fuma.	3x1=(3)
3.7	vundhawu.	(1)
3.7.1	Tatana vu yile <u>enhlengeletanini</u> leyi rhambeke hi hosi ku ya kana la timhaka, ta tiko.	(3)
3.8	Ririmi ra <u>rhurhumela</u> ri ri karhi ri banana na <u>malaka</u> .	1+1=(2)
3.9	a wu taleli hi	(2)
3.10	hinkwa-; -kulu	2x1=(2) [40]

XIVUTISO XA 4

Nawu lowu nga veka hi nkulukumba Kader Asmal wa leswaku mathicara na vana va xikolo va nga dzahi wu ta hunguta mavabyi ya rifuva. Lexi nga ta pfuna ku tshikisa yanhu ntolovelo lowo biha i ku va hlongola exikolweni kumbe entirhweni.

[20]

[60]

TIMAKISI HINKWATO: 100